

Справа «Барб проти Румунії»

“Barb v. Romania”

У рішенні, ухваленому 7 жовтня 2008 року, суд Суд постановив, що

- було порушено ст. 10 Конвенції, яке виявилось у засудженні заявника за наклеп.

Відповідно до ст. 41 Конвенції Суд призначив сплатити заявнику 19 євро на відшкодування матеріальної шкоди та 1 000 євро як компенсацію моральної шкоди. Суд також постановив, що держава повинна сплатити 1 781 євро заявнику на відшкодування судових витрат.

Обставини справи

Заявник Йоан Барб є громадянином Румунії, народився 1960 року і мешкає у м. Калан (Румунія).

25 листопада 1999 року в одній з загальнонаціональних газет була опублікована стаття п. Барба під назвою «Сім'я Хунедора організовує шахрайство на 300 мільйонів лей» та з підзаголовком «Президент Німецького форуму П.Д. пообіцяв 700 нелегальних робочих місць у Німеччині. 700 людей вже обмануті».

У липні 2000 року суд визнав заявника винним у заподіянні образи та наклепі проти П.Д. Йому було призначено сплатити штраф з відкладенням виконання цього покарання, а також компенсувати П.Д. моральну шкоду.

У вересні 2000 року апеляційний суд скасував цей вирок частково, виправдавши заявника за звинуваченням у наклепі, однак підтримавши його засудження за образу. Покарання у вигляді штрафу було залишено в силі. Цей суд, зокрема, встановив:

«У своїй статті заявник продемонстрував, що П.Д., як голова Німецького форуму, налагодив співпрацю з багатьма німецькими та румунськими державними установами та приватними компаніями, які

мали вакантні робочі місця. Його метою було влаштування робітників на роботах у Німеччині

Аби влаштуватись на роботу у Німеччину працівник повинен був знати німецьку мову. Тому, П.Д. організував курси з вивчення мови, беручи за це відповідну плату.

У той самий час П.Д. продовжував налагоджувати співпрацю з німецькими представниками, аби знайти конкретні робочі місця для відвідувачів своїх курсів, сподіваючись при цьому, що відповідне законодавство у Німеччині буде ухвалено до часу завершення навчання. Таким чином, він діяв з добрими намірами.

У статті є фрагмент, у якому заявник стверджує, що «700 людей вже обмануті», а відтак заявник підраховує, що П.Д. вже зібрав 300 мільйонів лей. Втім насправді мовні курси проходило лише 244 особи.

Отож, зважаючи на докази та обставини справи, заголовок та зміст статті становлять образу».

Зміст рішення Суду

Пан Барб стверджував, що його засудження було порушенням ст. 10 Конвенції.

Суд відзначив, що стаття заявника стосувалася питань загального значення, що становили особливий інтерес для румунського суспільства, зокрема, безробіття, можливостей знаходження роботи за кордоном і, як стверджувалося, корупції в адміністративних органах. Суд також зауважив, що коментарі заявника аж ніяк не зачіпали приватне життя П.Д. Вони характеризували його дії у зазначених напрямках. Суд відзначив, що, власне, критика дій П.Д. у сферах загального значення призвела до засудження заявника.

До того ж Суд визнав, що окремі з тверджень заявника були судженнями про факти, інші – оціночними судженнями. Ті міркування, що стосувалися фактів, ґрунтувалися на конкретних даних. Заявник

помилився тільки щодо кількості відвідувачів занять, організованих П.Д. Втім, сама ця помилка не була підставою для висновку про те, що заявник діяв з недобрими намірами. І зрештою національні суди не зробили такого висновку.

Суд зауважив, що суди так і не пояснили, у чому полягала вина заявника стосовно відповідних правопорушень. Вони просто констатували факти, а далі визнали заявника винним.

Суд також додав, що висловлювання, вжиті заявником, не розглядалися ані судами, ані позивачем як відверто образливі.

З огляду на ці обставини Суд дійшов висновку, про те, що поведінка заявника, якщо розглядати її загалом, демонструвала добрі наміри. Відповідні твердження не вийшли за межі допустимого рівня провокації чи перебільшення.

Відтак, Суд постановив, що засудження заявника було непропорційним до законної цілі, яка ставилася, та що національні органи не навели жодних слушних чи достатніх підстав для виправдання своїх рішень. Тому втручання у права заявника не може вважатися «необхідним у демократичному суспільстві». Отож, відбулося порушення ст. 10 Конвенції.